

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA

25.

DE

PRAECIPVIS SIGNIS
MALIGNITATIS
IN FEBRIBVS

CONSENTIENTE

GRATIOSA FACVLTA TE MEDICA

IN REGIA FRIDERICIANA

PRO GRADV DOCTORIS

MORE MAIORVM CONSEQVENDO

DIE XX. SEPTEMBR. c1o 1o cc LXIV.

H. L. Q. S.

PVBLICE DISPVTABIT

A V C T O R

IOANNES HENRICVS SEYLER,

HEILBRONNA SVEVVS.

HALAE MAGDEBVRGICAE, LITTERIS BEYERIANIS.

22

DISSERTATIO INAVGVRALIS MEDICA

DE

PRÆCIPVIS SIGNIS
MALIGNITATIS
IN FERRIBVS

CONSENTIENTE
GRATIOSA FACULTATE MEDICA
IN REGIA FRIDERICIANA
PRO GRADV DOCTORIS

PUBLICIS EXAMINIBVS
JOHANNES HENRICVS SEYLER
HILDBRONNIAE

FRAT. LE. MACHDEBVRGICAE. LIT. TER. SEPTENNII.

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA
 DE
 PRAECIPVIS SIGNIS
MALIGNITATIS
 IN FEBRIBVS.

Instituti Ratio.

Quum ego primum ad id argumenti genus adie-
 cisssem animum, probe quidem perspexi, me
 perficiendo operi nunquam parem fore, nec mihi o-
 mnes illas quas in pertractatione argumenti depre-
 hendi difficultates, quamuis non impraeuisas, supera-
 re licitum esse. Nec tamen libuit nutare consilium:
 sufficiet enim scopo meo, si id impetrauerim, me osten-
 disse, *dari modum, quo in omni casu praesentiam ma-
 lignitatis febrilis cognoscere possimus*, et in explica-
 tione huius modi me non omnem perdidisse operam.
 Dantur autem febres malignae, quae adeo naturam
 suam dissimulant, vt prorsus speciem benignarum prae
 se ferant. Conqueruntur tunc aegri de nullius sym-
 ptomatis vehementia, nihilque perferunt; vrina
 et pulsus nil praeternaturale ostendunt. Aeger sae-
 pius primum iam septennarium sine periculo emensus

gaudet idcirco cum adstantibus, et salutarem expectat solutionem morbi. Accedit dies nonus, et vno conatu omnia in peiora ruunt; superueniunt conuulsiones, ipsaque mors. Tunc omnes conclamant, et medicus ipse lethalem euentum stupet, nec vllam malignitatis cognitionem in hoc morbo excogitari potuisse contendit. Quam maxime autem falluntur ii, qui ita concludunt, vel ad omnem morbum malignum desiderant concursum grauissimorum symptomatum, cum saepissime vnum eorum sufficiat ad malignitatis cognitionem. Grauissimos auctoritate viros hic a parte nostra habemus. Sic celeberr. CHICOYNEAV (*Relation de la peste de Marseille. p. 8.*) refert, plurimos se aegros vidisse peste adfectos, in quibus tamen primis diebus vulgaria febrium malignarum symptomata plane non aderant, ita vt de nulla re, nisi de lassitudine conquererentur, et simul animus eorum ita erat deiectus, vt omnem statim salutis spem plane perderent. l. c. p. ii. memoratu digna haec exstant verba: „*Nous pourrions bien encore admettre une sixieme classe de ceux, que nous avons vu perir, sans presque aucun avantcoureur, ou autre lesion manifeste, qu'un simple abatement de forces, et qui interrogé sur leur état, repondirent, qu'ils ne sentoient aucun mal, ce qui marquoit pour l'ordinaire un cas desesperé et une mort prochaine.* Cuius rei iam vltiorem suscipiemus expositionem talia tradendo signa, quorum singulorum certissima fides sit ad cognoscendam malignitatem.

§. I.

Fluida nostra natura sua in dissolutionem tendunt.

Sanguis, latex ille vitalis, ex quo aequae magna incommoda, quam emolumenta in C. N. redundant, primo quidem intuitu conspectus exhibet fluidum in totum sibi aequale apparens: sed mutatur hic aspectus celerime, si illum per aliquod tempus extra corpus missum sollicitè contemplerur. In varias enim citissime discedit partes, quarum aliae gravitate sua inferiora petunt, aliae supernatant, aliae prorsus avolant. Naturalis quoque sanguinis color simul mutatur, cum aliae partes magis flavam, aliae nigricantem ostendant colorem. Satis quidem exinde iam patet, fluidum hoc diversis conflatum esse partibus: sed longe evidentior adhuc redditur haec diversitas, si chemicis subiiciamus hunc liquorem examinibus. Deteguntur enim tunc omnia fere elementa globi nostri terraquei in sanguine. Inveniuntur diversa salsia, terrae, aqua, oleum, aër, quin metalla in eodem. Quae corpora quidem omnia iuncta inter se cohaerent: ob diversam plane eorum naturam autem, qua se inuicem respuunt, leuissimam tantum admittunt cohaesionem, ita ut a levi quadam accedente causa dissolutio eorum facillime impetrari possit. Accedit hisce omnibus ipsa continua resolutio sanguinis per motum illius tum progressivum, tum intestinum. Fit inde, ut sanguinis globuli crebrius lateribus vasorum appulsi, saepiusque percussi atterantur, & in minores dissiliant, atque sic resolvantur. Ex hoc non interrupto sanguinis motu & eiusdem resolutione fit, ut continuo in eodem tum generetur, tum liberetur sal volatile, quod tamen per insensibilem transpirationem rursus ex C. eliminatur.

§. II.

Sanguis dissolui potest a putrido.

Alia autem, eaque longe vehementior est resolutio, quae perficitur in C. N. ab accedente putrido. Omnium enim partium corporis nostri

com-

commune vitium, eaque tristissima fors est, ut praecipuum putredinis subiectum constituent. Euicerunt nempe Chemicis, putredinis effectus potissimum dependere ab actione salis volatilii alcalici, quod vim peculiarem exercet in corpora sulphurea atque oleosa, lubentissime cum illis cohaerendo, eaque corrodendo & dissoluendo. Satis vero superque constat, corpus nostrum, sanguinem praepremis, aliaque fluida quam plurimis referta esse partibus oleosis. Quid inde mirum, putrida in C. N. delata, tam diras in illo edere strages; quum actio eorum per continuum motum atque calorem sanguinis summopere adaugeatur. Quum vero haec resolutio sanguinis ex putrido tanta sit, ut natura sanguinis prorsus immutetur, nec ille pristinis gaudeat virtutibus: nomine *dissolutionis* commode insignienda erit; dissolutionem enim corporis tunc adesse arguimus, si resolutio eius tanta fuerit, ut non solum pristinam naturam, sed et virtutes suas perdidit.

Tradita nunc possibilitate dissolutionis humorum nostrorum a putrido, offendere licebit, illud re vera in febribus malignis hoc edere effectus; si prius expositum fuerit, quoniam hae febres sint, et quomodo corpus nostrum afficiant.

§. III.

Quoniam febres ad malignas referantur.

In generali illa diuisione omnium, quae in Pathologia occurrunt, febrium singulare constituunt genus illae febres, quae sub nomine continuarum comprehendimus. Sunt vero illae tales febres, quae continuo quidem, sed non aequali vehementia afficiunt aegrum. Quodsi harum febrium ea indoles fuerit et natura, ut cito et cum periculo decurrant: tunc nomine acutarum insigniuntur. Per plures autem huius indolis esse solent morbi, febres nimirum permultae exanthematicae, quales sunt purpurae, variolae et morbilli, petechiae, ipsaque pestis. Quae omnes febres diuersimode quidem inter se differunt: in eo autem omnes conueniunt, quod

miasma

miasina requirant febrile. Pessimae indolis sunt illae, quae gravitate symptomatum aegrotantem in vitae periculum deiiciunt, et miasma putridum pro causa agnoscunt. Quam ob rem celeberrimi medici iam a multis retro saeculis his febribus nomen *malignarum* imposuerunt. Patet exinde, has febres ad febres continuas acutas referri.

§. IV.

Historia febrium malignarum.

Fidarum observationum beneficio constat, has febres sequentem in modum afficere aegros: Invasio illorum varia est; interdum enim vix percipiendi modo subrepunt, alio autem tempore tam cito ac vehementer opprimunt aegrum, ut paucis horis cum grauissimis symptomatibus iam adsit morbus. Plerumque vero cum lassitudine ac torpore corporis incidunt, ac per aliquot dies cum prostratione vitium sic afflictum tenent aegrotantem, ubi simul saepius intercurrere solent lipothymiae, haemorrhagiae, anxietates praecordiorum, vel temulenta affectio capitis. Diuersimode quoque se habet accedens tunc horripilatio et subsequens calor, cum in hoc subiecto vix percipi possint, in aliud autem grauissime incident. Pulsus tunc plerumque paruus iam fit ac debilis, et aspectus aegrorum adeo mutatur, ut saepius vix pristinum referant hominem. Augetur simul prostratio virium, et aegri saepissime de nulla alia re, quam de insigni lassitudine conqueruntur. Somnus quoque fit praeternaturalis, cum vel interruptus fit, vel plane cesset, vel grauitate confopiat aegros. Sensus interni et externi saepissime vehementer labefactantur vacillante praepressis memoria, ita ut vix peracta in mentem reuocare queant. Deliria fere in omnibus adsunt. Augetur sic symptomata, usque dum quarto vel subsequenti diebus prodeant exanthemata, quae febrim nomen dant, plurimumque ad solutionem morbi conferunt vel salutarem vel minus laudabilem

lem ac funestam. Praecipuis autem hae febres ad progignendas inflammationes quam maxime pronae obseruantur; faciles enim admodum sunt apthae, phrenitides ac paraphrenitides, aliaeque inflammationes internae; facilis quoque gangraena et sphacelus.

Tradita iam historia febrium malignarum iuuabit in causam inquirere tantorum malorum, quam cum in §. I. posuerimus in dissolutione m. h. ex miasmate putrido: ostendendum nobis erit, talem dissolutionem in F. M. locum habere, illudque ad tantos effectus sufficere; si prius expositum fuerit, quomodo hoc putridum in C. N. deferri possit,

§. V.

Putridum in febribus malignis adest.

Diuerfi dantur modi, quibus putridum hoc ad massam humorum peruenire possit. Dictum iam fuit in §. I., per continuam resolutionem sanguinis in illo generari et euolui sal alcali volatile. Ponamus iam, excretionem huius salis vel prorsus suppressam fuisse, vel ex vehementiori aliquo motu ac aestu oleosas sanguinis partes valdopere exaltatas, maioremque huius salis euolutam fuisse copiam, vel ex alio vitio humorum vel dietae hoc accidisse: necessario tunc eosdem, quos putridum in C. N. exferet effectus. Hinc patet, in corpore nostro ipso generari posse miasma putridum. Alius vero, isque sollemior modus est ille, quo putridum hoc ab externis locis in C. defertur. Facillime enim hoc contingit vel per resorptionem putridi per vasa bibula ex atmosphaera, quae saepius plurimis referta est salinis alcalicis volatilifatis corpusculis ex corruptione putredinosa vegetabilium et animalium oriundis; vel putridum hoc per cibos eodem infectos ad C. transfertur, vbi saluae chyloque immiscetur; vel per ipsum contactum cum aegris tali miasmate iam infectis hoc fieri potest. Quod vero in f. malignis re vera tale putridum adsit, tali modo comprobamus: Si plurima et primaria signa putredinis adsunt, securo ad praesentiam putridi conclu-

hinc securo ad praesentiam putridi in illis concludere possumus. Pertinent vero ad primaria putredinis signa resolutio intima corporum, maiorque eorum calor, dein mutatio coloris, et euolutio materiae alcalicae volatilis; hinc sapor foetorque putridus, nec non vis alia corpora eodem modo inficiendi. Haec omnia facili opera in febris malignis obseruantur; sanguis enim apparet maxime resolutus, putridusque et luridus; notatur in aegro fortior calor; euoluitur miasma per exanthemata, quae ad corpus sanum delata eundem excitant morbum. Ex quibus omnibus certissime ad praesentiam putridi concludere licet. Sed aequae certi reddimur de veritate huius rei, si instituamus illud experimentum, quod describitur in *b. LV. DOLFFI Diff. inaug. de impedimentis circa solutionem in febris malignis maxime salutarem obuiis in Fridericiana nostra anno 1758 ventilata*. Licuit auctori laudato duce *Praeceptore suo et meo quam maxime colendo Celeb. D. NIETZKI* ante strata aegrotorum putridum hoc sequenti modo detegere: Admouerunt nempe exhalationibus aegri febre maligna decumbentis acidum vitrioli volatile, et non solum leuem efferuescentiam, sed et erumpentem viderunt vaporem; ex quibus dein iuxta principia chemica certissima conclusio ad praesentiam alcali volatilis fluxit. Tandem veritatem nostri asserti plura adhuc comprobant; cito nempe putrefactio febre maligna demortuorum, qua per paucis horis in tetram ruunt putredinem; nec non egregium iuuamen in hisce morbis ex acidis. Quod vero naturam huius miasmatis attinet, certissimum est, illud quam maxime subtile atque volatile esse, paruaque mole efficacissimum, cum non tantum in minima superficie et quantitate per contactum exceptum facillime ulterius serpat, sed et citissime minutissima peruestiget vasa, violentiamque suam in corpus exercent. Nulli tamen negamus, miasma hoc saepius quam maxime differre, et nunc magis, nunc minus putridum esse, prouti ab accedentibus oleosis modificatur et obuoluitur. Hoc tamen certissimum est, illud semper putridae indolis esse, atque in dissolutionem putredinosam humorum tendere.

Effectus putridi in corpore et febre maligna.

Euiſta iam veritate illius proſitionis, quod putridum adſit in febris malignis, oſtendendum nunc erit, illud ſufficere ad omnia illa in §. IV. enarrata ſymptomata. Facile autem hoc fieri poteſt, poſtquam §. VII. probatum fuerit, putridorum vim in C. N. in eo praeprimis verſari, vt corpora oleoſa diſſoluat. Quamprimum enim miasma hoc in ſanguinem delatum oleoſas illius partes, cum quibus lubentiſſime cohaeret, aggregatum fuerit: corrodentur illae, & liberabitur phlogiſton in illis cootentum. Stimulum ſimul doloremque ex acrimonia miasmatis percipientia vaſa fortiorem ſuſcipient actionem atque contractionem. Vehemens inde accendetur febris, circulusque ſanguinis maxime adauctus. Exaltantur ſic ſalia volatilia magis magisque, & per addita oleoſa longe adhuc acriora redduntur. Funditur hinc rota maſſa humorum, & ex blando fluido fit acre, foetensque corpus. Salia acria ob acceſſum nouarum partium eis aſſimilatarum quantitate ſua adaucta omnes perveſtigant corporis recessus, & minutiffima penetrant vaſa, omnia fluida contaminant, tenuiffimas & delibatiſſimas ſanguinis partes inficiunt & corrodendo deſtruunt, optimamque ſic perdunt ſanguinis partem. Lympham praeprimis violentiam miasmatis experiri, neceſſe eſt ob ſummam vaſorum lymphaticorum praecipue in cerebro anguſtiam, quae idcirco miasma difficiliter transmittentia diutius ab eo vexabuntur. Omnes quoque, quotquot ex lymphatica progenie in corpore adſunt fluida, eandem experiantur ſortem oportet, quorum princeps, fluidum nempe nerueum ſingulariter ab hoc affici miasmate, inferius ex §. XII. patebit. Sanguis maxime reſolutus & rarefactus vaſa extendit & arrodit; hinc dolores & tenſiones dolorificae, facilesque haemorrhagiae. Quamvis autem ſanguis maxime reſolutus ſit: ope continui caloris, aectus, atque ſudoris tamen efficitur, vt fluidiores illius partes diſſipentur, reliqua autem maſſa tandem inſpiſſetur, coaguletur, atque in grumos abeat aptiſſimos ad obſtructiones & inflammationes procreandas. Quibus accedit vis
cordis

cordis & vasorum labefactata, hinc contractio illorum imminuta, vnde fit, vt sanguis in vno loco accumulatur & in grumos abeat, in altero vero maxime dissolutus sit. Solida exinde quoque grauissime ab hoc miasmate afficiuntur, quia ob deprauatam lympham nutrimentum illis detrahitur, illaque ipsa a putrido conuelluntur, arroduntur, & ab omni robore deiciuntur. Ex vniuersali hoc omnium partium vitio secus euenire nequit, quam vt omnes actiones tam voluntariae, quam inuoluntariae corporis tandem immutentur atque turbentur, vel prorsus suspendantur. Nulla hinc secretio ob fluida naturali sua, blandaque temperie destituta rite perfici potest; hinc nulla nutritio, nullum corporis robur, nulla vis eiusdem. Sic miserum corpus vitam sortitur, vbi fere nulla amplius vita, saltem minima adest, sed vbi mors ipsa iam praesens videtur, certo viuum cadauer. Ex quibus omnibus conficitur, putridum esse causam sufficientem malignitatis.

§. VII.

Causa diuersitatis symptomatum in febribus malignis.

Operae pretium videtur causam inquisiuisse, quare in his febribus tam diuersa saepius in conspectum prodeant symptomata, ita, vt in hoc morbo prorsus alia eorum facies appareat, quam in altero, quomodo id ex §. IV. patet. Omnis autem huius diuersitatis causa vel in miasmate ipso, vel in corpore nostro posita esse debet. Miasma hoc secundum §. V. in febribus malignis diuersum esse potest natura sua & acrimonia. Fieri quoque potest, vt in vno aegro maior eiusdem copia peccet, quam in alio. Quae diuersitas symptomatum diuersam quoque edat in corpore nostro effectum, necesse est. Sed aequae diuersi effectus huius miasmatis proficisci debent ex varia constitutione corporum eo infectorum. Constat nimirum, quemuis hominem singulari gaudere fluidorum & solidorum constitutione. Dantur enim homines, quorum massa humorum multis terreis & paucioribus fluidis partibus referta est. Dantur alii, vbi oleosa praedominantur, vel contraria locum obtinent; alii magis firma & arcta fibrarum compage vtuntur; aliis autem tenera vel laxius cohaerens fibra constituit corpus. Quin

nerui ipsi in quouis homine, prouti filamenta eorum varie tensa & disposita sunt, nec non fluidum in illis contentum, differre videntur; quod per singularem cuius homini idiosyncrasiam vterius comprobatur. Fieri quoque potest, vt vna vel altera pars in corpore nostro prae reliquis maiore debilitate laboret, & hinc ad decubitum humorum ansam det. Quo in casu illud contingere oportet, quod GALENVS iam in febribus malignis obseruauit, *materiam nempe febrilem quandoque irrepisse ad stomachum, vnde vomitus, quandoque ad intestina, vnde alui fluor; imo aliquando ad inguina descendisse, vbi bubones; aliquando ad cerebrum iuisse, & fecisse putridos lethargos, commata, melancholicam; petiisse aliquando cor, & successisse syncofes, interdum genitos fuisse subitos hydropum status.* Quae omnia ob relatiuam partium quarundam debilitatem orta fuisse contendimus. Fieri quoque potest, vt regimen atque diaeta aegrorum, nec non causae aliae externae ad corpus admissae varias in illo excitent mutationes, quae vim miasmatis diuersimode adaugere vel imminuere possunt. Quae omnia hinc diuersos putridi in corpore effectus determinent, necesse est. Quum vero symptomata nihil sint, quam effectus causae morbificae in morbo conspicui: hinc quoque de symptomate valebit, quicquid de effectibus putridi miasmatis euicimus; eos nempe maxime diuersos esse. Erunt adeoque symptomata diuersa.

§. VIII.

Causa dissimulationis febrium malignarum.

Proprium id habent atque singulare quaedam malignae febres, vt saepissime naturam suam prorsus dissimulent, & insidioso plane modo trucidant aegrum. Speciem tunc febris maxime benignae prae se ferunt, lenissimeque affectum tenent aegrum, vsque dum instante die decretorio, vel iam antea totam subito invertant scenam, atque in illam agmen grauissimorum symptomatum, quin ipsam producant mortem. Plurimi nostra interest, causam tam fraudulentae dissimulationis cognouisse. Nulli vero dubitamus primariam huius symptomatis causam in ipsum corpus nostrum

strum reiicere. Ponamus enim, quod saepissime fit, miasma putridum in corpus peruenisse, in quo praeponderantur oleosae partes terreaeque: Necessario tunc miasma difficillime violentiam suam exercere poterit. Obuoluetur enim a copia oleosarum partium, & adhaerendo terreis sanguinis partibus obtundentur acumina illius, & sic actio eius maxime infringetur. Retardabunt igitur causae hae praedisponentes actiuitatem putridi per aliquod tempus; sed impedire tamen nequeunt, ne putridum hoc interim adinstar fermenti, & modo plane nobis incognito massam humorum permutet, & plures illius partes in consortium tractas sibi assimilet, & tunc demum grauissimis edendis stragibus par reddatur. Cui forsitan humorum constitutioni tribui debet, quod homines sint, qui medii inter petechiis atque peste laborantes ab omni infectione liberi permanent, mortemque ex his morbis ipsam ridere tunc possunt. Fieri quoque potest, ut miasma putridum huius dissimulationis ergo accusari debeat, quando illud in parua tantum quantitate ad corpus delatum fuit, nec adeo volatilis indolis est. Quo in casu minorem tantum in corpore exercere poterit violentiam, usque dum vel ex vitio diaetae, vel interuentu largioris miasmatis in actione sua inualescat. Solennissimam autem huius dissimulationis causam in eo positam esse contendimus, quod medici rarius omnem adhibeant diligentiam ad cognoscendum malum. Nihil enim miasmatis putrido solennius est, quam ut, quam primum in corpus peruenerit, citissime illud totum perueftiget, ipsosque adeat neruos eorumque liquidum, quod adeo tunc permutat, ut pristinis vix gaudeat virtutibus, aegrumque saepius fere insensibilem reddat. Percipit hinc ille nulla, quamuis grauissima intus sint mala, vel illa, cum nulla adsint symptomata ob defectum virium ad producenda vehementiora symptomata necessariorum, percipere non potest. Nullum enim tunc praeter debilitatem maximam adest symptoma, quam tamen ob insensibilitatem suam sentire nequit. Decipitur sic saepissime medicus & aeger, qui prorsus se liberum interdum a morbo praedicat, usque dum accedens postea conuulsio vel aliud grauius symptoma medicum errasse ostendat.

Exposita sic causa primaria malignitatis & ratione diuerforum eiusdem effectuum propius iam ad scopum nostrum appropinquare licebit, vt nempe certa tradamus malignitatis signa. Commode autem id fiet, si prius euolutum fuerit, quid signum sit, quid cognoscere.

§. IX.

Quid cognoscere, quid signum sit.

Cognoscere dicimus rem, quando illam ab aliis distinguimus, eandemque nobis repraesentamus. Peruenimus autem semper ad talem cognitionem ope certorum mediorum, quae, si exinde alterius rei existentiam cognoscimus, *signa* audiunt. Cognoscimus autem ope illorum vel existentiam rei praesentis, & tunc *signa demonstratiua* vel *diagnostica* audiunt, vel existentiam rerum praeteritarum, vbi *anamnestica* vel *anamnestica* nuncupantur, vel futurorum existentiam comprobant, vbi *prognostica* audiunt. Omnia haec signa vel ita comparata sunt, vt exinde vel plenarie conscii fiamus veritatis existentiae rei; & tunc nomen *signi certi* adipiscuntur; vel minus, vbi *incerta* dicuntur. Signa haec porro vel talia sunt, vt rationem sufficientem existentiae rei contineant, tunc signa sunt *sufficientia*; vel non, tunc *insufficientia* nominantur. Denique haec signa vel ita comparata sunt, vtposito signo signatum abesse nequeat, tunc *necessaria* vocantur; vel non, vbi *contingentia* appellantur. Ea autem signa, quae rationem sufficientem existentiae rei continent, nec non illa, quibus positus res ipsa abesse nequit, plenarie nos conscios faciunt veritatis existentiae signati; hinc haec signa sunt signa certa per definitionem. Erunt ergo signa necessaria & sufficientia signa certa per def. eorund.

§. X.

Quodnam signum sit signum certum malignitatis.

Posita causa efficiente sufficiente morbi, ponitur morbus per principia pathol.; hincposito signo causae efficientis sufficientis morbi, ponitur signum ipsius morbi. Euicimus in §§ V. et VI., putridum in febribus esse causam efficientem sufficientem malignitatis: hincposito signo putridi
in

in febribus, ponitur signum malignitatis: Ergo signum malignitatis erit illud, ex quo cognoscitur praesentia putridi in febribus. Praesente putrido in febribus, malignitas abesse nequit per antec.; hinc signum putridi erit signum necessarium malignitatis. Putridum quoque in febribus malignis rationem sufficientem malignitatis in se continet: signum ergo illius erit quoque signum sufficiens malignitatis. Erunt quoque etiam haec signa signa certa malignitatis per §. ant.

Eruenda nobis nunc erunt haec signa, ex quibus praesentiam putridi vel per sensus vel ope ratiocinii cognoscere possimus. Iuuabit ergo primaria quaedam febrium malignarum symptomata curatius perpendere, eorumque sufficientiam vel insufficientiam ad cognoscendam praesentiam putridi exponere. Priusquam vero hoc fiat, monendi sunt adhuc lectores, vt in quavis tali consideratione singulorum symptomatum probe perpendant, nos semper supponere, adesse febrem continuam, cuius natura cognosci debeat. Hinc signa febrium malignarum diagnostica tantum eruere conabimur.

§. XI.

Quid de debilitate et prostratione virium censendum sit.

Nullus fere in Pathologia occurrit morbus, quamuis leuissimus sit, in quo non aliqua notetur prostratio virium. Agimus vero hic de debilitate & prostratione virium, qualis in febribus continuis interdum adesse solet, vniuersali, summa, vel quae subito oppressit aegrum, illumque per totum morbi decursum grauius sic afflictum tenet. Tanta enim huius symptomatis in hisce morbis violentia esse solet, vt aegros ab omni robore membrorum deiciat ita, vt corpus vix mouere, neque erecti in lecto sedere possint. Operae pretium erit in causam tam diri symptomatis curatius inquirere, vt inde appareat, quantum ad cognoscendam malignitatem possit. Causa debilitatis vniuersalis vel posita est in labefactione roboris naturalis, vel vitalis, vel in vtraque simul. Vid. *Cel. EBERHARDI praeceptoris mei aeternum colendi Consp. Med. theoret. pars I. p. 129.* Nulli dubitamus, quin robur

tam

tam naturale, quam vitale in hoc casu labefactatum sit; cum prostratio virium summa & causæ ad desideratum effectum sufficientis præsentia id concludere iubeat. Dispicendum erit idcirco, a quam causæ hæc imminutio roboris pendeat. Quod *primo* ad labefactandum robur naturale pertinet, perfici hoc potest ex imminuta cohaesione fibrarum, quod fit vel *nimia copia*, vel *fluiditate nimia glutinis* elementa fibrarum intercedentis, unde particulae terrestres fibrarum vel nimis a se recedunt, vel non factis cohaerent. Glutinis copiam in febribus hæc accusare nequimus; nulla enim excogitari potest causæ huic effectui sufficiens: hinc fluiditas glutinis peccet, necesse est, & quidem quam maxime ut peccet, requiritur. Summa talis fluiditas tam cito, uti prostratio virium accidere solet, aliunde derivari nequit, nisi assumas summam citamque resolutionem humorum, & hæc rursus a nulla alia causæ quam a miasmate putrido perfici potest. Habes igitur signum sufficiens putridi, hinc signum necessarium certumque malignitatis per §. X. Superest nunc, ut causam imminuti roboris vitalis evoluamus. Omnis autem huius roboris imminutio pendet vel ab *immutata natura fluidi nervei*, vel a *minori illius influxu in nervos musculosque*, qui vela *depravatione lymphæ* ad huiusliquidi secretionem semper necessaria pendet, vel a *praeternaturali constitutione sanguinis*, vel spissitudine sua vel acrimonia vel defectu peccantis. Spissitudinem vel defectum sanguinis in hæc febribus nunquam deprehendimus: hinc corruptioni sanguinis & lymphæ locus concedendus erit, quæ acrimonia sua peccent. Nullum vero cognoscimus miasma, quod tam potentem citamque in his fluidis procreare possit corruptionem, qualem in his febribus deprehendimus, nisi assumas putridum. Erit adeoque & ex hac causæ considerata debilitas signum sufficiens putridi, hinc malignitatis per §. X. Vna adhuc, quam consideremus, restat debilitatis causæ, ea nempe, quæ ex immutata natura fluidi nervei oritur. Qua ratione vero hæc permutatio in hoc fluido tam tenero atque subtili fiat, id ex §. seq. patebit.

§ XII.

Qua ratione fluidum nerueum in febris malignis alteretur.

Norum est satis superque, fluidum nerueum adinstar omnium fluidorum subtiliorum elasticitate gaudere, & supersedeo euidentissimis omnibus illis argumentis, quae maximam subtilitatem huius liquidi euincunt. Sufficit, haec argumenta ex certissimis fluere principiis tum ex anatomia, tum ex certissimis ratiociniis petitis, quae maximam subtilitatem huius fluidi suadent. Constat vero ex Physicis, fluida, quo subtiliora sint, eo magis elastica esse, & causam elasticitatis horum fluidorum potissimum consistere in illa vi, qua particulae illorum elementares a se inuicem repelluntur. Imminui hinc debet haec elasticitas per omnia illa, quae repulsiōni huic obstant. Quod fieri potest vel per interpositionem aliarum particularum maxime subtilium inter has partes elementares, vel per contactum earum inter se procreatum. Vid. hac de re Ill. EBERHARDI *Diss. de actione narcot. in fluidum nerv. Halae ventilatae §. XIX & XX.* HALESIUS certo- rum fide experimentorum euicit, in aëre impetrari posse imminutionem elasticitatis ope fumorum sulphureorum, partiumque salinarum acidarum subtiliorum, quod quoque in fluido nerueo locum habere posse, exinde probari videtur, quia ex vaporibus acidis quorundam fossilium & vegetabilium, vti carbonum accensorum vini- que fermentantis, saepissime homines citissimam oppetiere mortem. Concludimus vero ex recensito HALESI cum aëre experimento, quod si partes acidae aëri demere possint elasticitatem, partes alcalinas maxime volatiles idem in fluido nerueo efficere posse. Elasticitas enim fluidi neruei nil singulare habet, sed vti elasticitas aëris, reliquorumque fluidorum subtilium eandem agnoscit naturam, eisdemque obnoxia est mutationibus. Partes vero alcalicae volatiles, quamuis natura sua quam maxime ab acidis differant; in hoc tamen cum illis conueniunt, quod aequae magna gaudeant subtilitate, quin sine dubio adhuc maiori; hinc eundem effectum praestare debent, quum omnia hic in subtilitate maiori posita sint. Imminuent igitur hi sales volatiles, quorum praesentiam hic supponere adhuc liceat, elasticitatem fluidi neruei, dum per vasa lymphatica transgressi ipsos permeant neruos cerebrumque, & interpositione sua inter partes fluidi neruei, ideoque oriundo contactu repulsionem partium eius elementarium impediunt, & sic naturam fluidi huius permutabunt. Quot vero, quantique effectus in corpore nostro ex imminuta huius fluidi elasticitate pendeant, exinde iam satis patebit, quod vis acceptum tremulum motum propagandi, qui tamen ad omnem sensationem, motumque voluntarium producendum requiritur, cum hac amissa elasticitate simul perdat. Hinc non sensationes solum, sed motus voluntarii omnes exinde imminuantur.

C

tur,

tur, summaque oriatur debilitas, necesse est. Quod vero hi effectus a praesentia salis putridi proficiantur, ex hoc ipso §. probamus, cum nulum, nisi sal volatile, vel acidum sit, vel alcali, eosdem producere possit effectus, praesentia vero acidi volatilis nullo modo probari possit; hinc ad praesentiam alcali volatilis, hinc putridi, hinc malignitatis concludere licitum sit.

§. XIII.

Quid de reliquis effectibus debilitatis sentiendum.

Plurima sunt, eaque gravissima symptomata, quae ex debilitate proveniunt, quorum primaria sunt pulsus parvus, debilis, celer, inaequalis & intermittens, priuationes sensuum, tum interiorum, tum exteriorum, insensibilitas & taciturnitas aegri, animus deiectus, cibi potusque nulla cupedo, lipothymiae, anxietates praecordiorum, aliaeque plura. Nec dubitamus a debilitate hac deriuare tria illa leuissima, sed simul gravissima symptomata, quae GALENVS in his febribus interdum obseruauit, quae sunt 1) similitudo pulsus cum naturali 2) vrina similis vrinae sanorum 3) absentia febris, sed aliud grauius symptoma comes, quod debilitas esse solet. Vtteriorem huius asserti probationem in §. subseq. dabimus. Haec symptomata omnia, quae recensuimus, ex imminuto robore naturali vel vitali dependent; erunt igitur, si in eminenti quodam gradu adsint, signum suff. debilitatis, & hinc de illis omnia valebunt, quae §phis ant. de debilitate virium euicta sunt, ea nimirum ad signa certa malignitatis pertinere. Qua in re celeberrimos in arte nostra viros consentientes habemus, qui ex maiori vel minori virium debilitate naturam atque euentum febrium malignarum diuinant, grauitatemque morbi diiudicant. Sic diuus HIPPOCRATES eo plus in his febribus manere spei firmae, affirmat, quo magis vires in illis perstant. Cel. MORTONVS semper bene sperare iubet, licet praua appareant symptomata, si modo pulsus robustus & aequalis sit, & contra, si valde celer, inaequalis, debilis atque vacillans, licet reliqua symptomata salutem promittant. Certe hoc symptoma in omnibus febribus malignis, singularem meretur attentionem, tum quia nunquam naturam morbi diffimular, sed grauitatem illius semper grauitate sua indicat; tum quia in omnibus adesse debet febribus malignis, non quidem semper in initio, sed tamen sub statu illorum, quamuis ob insensibilitatem aegrorum, quae plerumque cum debilitate concurrit, saepius abesse videatur, quo in casu autem facile per interrogationem medici, nec non situ motuque aegri, potissimum ex pulsu, & an absque meru lipothymiae aegri erecti sedere possint, aliisque debilitatis signis detegi poterit. Ex quibus omnibus sufficienter patebit, debilitatem virium plurimum ad cognoscendam malignitatem valere.

§. XIV.

§. XIV.

Quid ex aestu colligi possit.

Aestus in hisce febris vel maxime excedit, vel tam leniter affligit aegros, ut vix percipi possit. Excedens maxime aestus semper requirit vehementem & diurnam evolutionem phlogisti e sanguine, quae evolutio ex fortiori resolutione oleosarum sanguinis partium proficitur. Talis autem maxima resolutio tam cito & vehementer perfici nequit, nisi assumas fortissimum resoluens, quod nullum aliud, nisi putridum esse potest. Quam ob rem sufficiens signum habemus putridi, adeoque signum certum malignitatis. Quamvis enim in multis aliis acutis & inflammatoriis morbis non malignis satis vehemens notetur aestus; ille tamen non tam excedens gradus est, quam hic posuimus. Hinc immortalis BOERHAVIUS omnem febrem, quo magis calidam, eo magis putridam esse contendit; alio autem loco calorem putrefacere dicit, putredinem ex se factam non calefacere. Vid. eius aphorismi de cogn. & cur. morbis §. 698. Rarius autem in hisce febris tam excedens adest aestus, ut potius plerumque tam exiguus sit, qualis in leuioribus esse solet morbis; quamvis grauissima adsit malignitas. Elegantem huius symptomatis expositionem dedit Cel. EBERHARDVS fautor ac praeceptor meus nunquam satis colendus in Medic. theoret. part. II. pag. 56. in Schol., ubi huius minoris caloris hanc exponit causam: Calor in corpore nostro dependet tum a motu progressiuo sanguinis, tum ab actione salium in oleosas sanguinis partes: Augetur calor aucto motu sanguinis, vel actione salium aucta. Si vero actio salium augetur, simul autem sanguinis motus propter imminutas vires cordis minuitur, calori sanguinis id ex una parte decedit, quod ex altera accesserat: hinc naturali fere manebit similis. Facile patebit, in nostro casu ea, quae hic adducta sunt, valere. Adest copia salium volatilium; liberatur ab eis multum phlogisti, sed labefactatum est totum corpus, praecipuis systema nervosum: hinc cordi vasisque necessariae ad propellendum sanguinem deficiunt vires; unde circulus sanguinis languescit, nec magnus oriri potest calor. Causa haec simul illa, quorum in §. ant. mentionem fecimus, producit symptomata, ubi nempe in grauissima malignitate pulsuum, caloris & urinae similitudo cum sanis adest. Oriuntur enim haec omnia a circulo sanguinis minori, quam in aliis febris esse solet, & ob maiorem debilitatem. Ex eadem quoque causa factum esse credimus, ut nonnulli pestem adeo sine febre obserauerint. Vid. non solum supra laudatus CHICOTNEYANUS, sed & QUERCETANUS libro de peste p. 50, qui nulla inquit in quibusdam peste laborantibus febrilis caloris indicia neque in pulsu, neque in urina apparent. Quod & VALERIOLA in peste Gallica anno

1534. se observasse adfirmat. Hinc saepissime ex leuitate horum symptomatum decipiuntur medici. Sed facillime fraus patebit, si alia concurrentia symptomata simul considerentur, quae tunc grauissima esse solent. Quamuis autem certissimum sit, calorem hunc moderatiorem dependere a debilitate virium in febribus malignis: ad illa tamen referri nequit signa, quae sufficientem malignitatis notam praebent. Ponas enim, adesse typum febris continuæ, in eaque nihil praeter moderatum obseruari posse aestum: quam maxime peccabis, si exinde ad praesentiam miasmatis putridi concludere velis; innumerae enim aliae quam maxime benignae febres eodem modo incedunt. Sed valebit haec conclusio, si magnam simul deprehendes debilitatem virium. Concludimus igitur, aestum quam maxime excedentem signum certum malignitatis esse, neuiquam vero moderatiorem calorem solum.

§. XV.

Quid sudores ad indicandam malignitatem possint.

Sudores in febribus acutis diuersimode se habent: Plerumque enim horis matutinis lenis erumpere solet sudor, ex quo autem plane nil singulare apparet. Saepius vero contingit, praeprius in initio harum febrium, vt sudores in tam eminenti gradu adsint, vt fere soli morbum constituere videantur; cum aegri per aliquot dies continuo sudent, & fere toti in sudores dissuant; vel non adeo excedunt quidem, sed tamen assidui nimis sunt. Dignum erit hoc symptoma, in quod inquiramus, ut appareat, quamnam malignitatis notam praebent. Si omnes eas, quae sudores prolificere possunt, sedulo contemplerur causas: nullam deprehendemus, quae tam excedentem procreare possit sudorem, qualem descripsimus, nisi assumatur vel maximus calor sanguinis, vel nimia debilitas, vel maxime aducta resolutio sanguinis; quae solae causae tanto effectui pares sunt. Concludimus autem per §. ant. & XIII, quod si excedens aestus vel maxima debilitas causae sudorum sunt, quod signum tunc adsit sufficiens putridi, hinc malignitatis. Causae enim hae, quando tam excedentes sudores prolificere debent, in eminenti quoque gradu adesse debent: quidcunque enim de effectibus valer, valet quoque de causis eorum. Quod autem resolutionem attinet, quae adhuc tantos sudores procreare potest; illa quoque vehementissima sit, oportet. Tam vehemens autem resolutio humorum tam cito & potenter, vti in nostro casu sit, perfici nequit, nisi assumatur putridum. Hinc & ex hac causa oriundi sudores sufficiens putridi, adeoque malignitatis praebent signum per §. X. Sudores igitur omnes vehementiores, tum auctiori calore orti, tum in casu fluiditatis & debilitatis nimiae, signum erunt certum malignitatis. Idem, quod hic euicimus, valebit quoque de tali-

talibus sudoribus, quos nonnulli in febris acutis obseruarunt, purpureis adinstar sanguinis. Promanarunt enim illi ex nullo alio fonte, quam sanguine adeo resoluto, vt globuli rubri ita dissoluti fuerint, vt arterias serofas, ductusque excretorios eorum permeare potuerint, et tam sanguinolentum prodixerint sudorem. Grauiissimum autem tam excedentes sudores constituere symptoma, exinde probatur, quod sub omni grauiore sudore lymphae fluidique neruei pars dissipetur et pessundet. Exhauriuntur inde adhuc magis magisque vires ad morbum sustinendum necessariae, morbusque continuo ingrauescit; fluidae sanguinis partes perduntur, reliqua massa densatur, et in concrementa abit, quae vasa obstruendo pessimi generis excitant inflammationes. Ob defectum fluidorum salia quoque in humoribus aciora redduntur, magisque concentrantur, cum non amplius diluta sint. Difficillima hinc crisis, pessimusque euentus.

§. XVI.

Quid ex inflammationibus iudicandum.

Inflammationes his febris maxime solennes sunt, et symptoma satis periculosum constituunt. Internas magis quam externas occupare solent partes. Facillime autem in his febris nasci debere, ex §. ant. et §. VI. patet, vbi euicimus, sanguinem non solum a miasmate putrido, sed et ab sudoribus diffusioribus, coagulari, et in grumos conglobari. Graues inde necessariae sunt obstructions, ob sanguinem grumosum vasa obruantem, hinc autem facillimae inflammationes ob sanguinem ex vrgente febre acuta commotum et a tergo prementem. Quod vero hae inflammationes in his febris a nulla alia, quam a recensita causa, nimirum malignitatis miasmate dependant, id probamus ex natura harum inflammationum, qua citissime ruunt in sphacelum atque gangraenam, hinc in putredinem. Quamuis enim permultae dentur aliae inflammationes in aliis morbis occurrentes, quae pari modo per sphacelum terminantur atque gangraenam: multo tamen rarius hoc faciunt, neque vnquam tam velociter, quam in febris malignis contingit. Necessario igitur in casu nostro causa subesse debet, quae tam subitam & atrocem perpetrare possit putredinem, quae nulla alia, quam ipsum miasma putridum esse potest. Ex quibus omnibus conficimus, has inflammationes esse signum sufficiens putridi, adeoque malignitatis.

§. XVII.

Quid de haemorrhagiis occurrentibus concludendum.

Nihil in febris acutis crebrius contingere solet, quam haemorrhagia in diuersis locis obuia. Aegri enim vel ex pectore, vel per aluum vrinamue, plerumque autem ex naribus egerunt sanguinem, vel

solito maiorem eius copiam ope menstrui fluxus, saepe praemature venientis, perdunt. Sunt autem haec haemorrhagiae, de quibus loquimur, nequaquam criticae, cum nec iusto tempore, nec sufficiente quantitate prorumpant. Operae pretium erit, si inquiremus, quaenam malignitatis nota inde erui possit. Omnis haemorrhagia consistit in effluxu sanguinis per vasa vel disrupta vel dilatata, qui effluxus vel per motum sanguinis aut qualitate aut quantitate sua peccantis, vel per vim externam perficitur. Nullam ex omnibus his causis, quae haemorrhagiam producere possint, in febribus acutis deprehendere possumus. Nullum enim inuenimus pulsum magnum & plenum, nulla adest commotio, nulla plethora, nulla congestio sufficiens. Quamuis enim fieri possit, ut paruus debilisque impetus sanguinis in subiectis, quae vasa tenuiora atque debiliora habent, sufficiat ad disruptionem vasorum: hoc tamen assertionem hanc hic vetat, quod tales haemorrhagiae v. g. narium, plerumque cum lipothymis incedant, quae tamen semper debiliorem motum sanguinis, vel defectum eius in superioribus arguere iubent. Quod vero nulla alia causa, quam miasma putridum hic subsit, demonstrat ipse effusus sanguis tenuis, acris, ichorosus, saepe nigricans, putridus. Tantam autem in sanguine statuere nequimus acrimoniam atque putredinem, nisi assumamus miasma putridum, quod illam perficiat. Sequitur igitur, sanguinem hunc per haemorrhagiam emissum esse signum certum malignitatis. Quamuis vero certissimum sit, haemorrhagias in his febribus plerumque ex arrofione a sanguine putrido oriri: fieri tamen potest, ut haemorrhagiae hic quoque fiant per diapedesin, ut veteres aiebant, ubi nimirum globuli sanguinis tam parui & adeo dissoluti sunt, ut per parietes vasorum ipsos transeant. Facile autem patet, tunc idem valere, quod in antecedentibus de sanguine maxime resoluto euicimus; haec nempe symptomata quoque ad illa pertinere signa, quae certo praesentiam putridi, adeoque malignitatis comprobant. Per se quidem haec haemorrhagiae rarissime graue symptoma constituunt, cum plerumque in tam parua contingant copia, ut vix paucae extillent guttulae; accidit tamen interdum, praecipue in illis morbis, ubi vehementissima adest dissolutio humorum, ut in peste & febre Hungarica, ut haec haemorrhagiae tam efferae sint; vel tam crebro recurrant, ut saepius funestum post se trahant euentum. Idcirco quoque singularem semper merentur attentionem, quoniam purpuram plerumque atque petechias vel comites, vel tamen pedissequos habent, nec non, quoniam mox in initio morbi occurrunt, ubi morbum malignum cognouisse tanti interest. Pro vsu practico enim perinde est, febrem malignam prorsus non cognouisse, quam illam demum sub finem illius cognoscere.

§. XVIII.

Quaenam porro malignitatis signa existant.

Iuuabit in hoc §o quaedam adhuc malignitatis signa enarrare, quae certissimam putredinis notam exhibent. Saepissime nimirum contingere solet, ut miasma putridum per ipsam putredinem in hac vel illa parte tam manifesto se prodatur, ut ratiocinio nullo ad eruendam eius praesentiam indigeamus; sed ope sensuum illud sufficienter cognoscere possimus. Saepius enim miasma illud per eruptionem exanthematum & macularum liuidarum, coerulearum, plumbearum, ex viridi nigrarum, ichorem fundentium se manifestat, vel eruptionem exanthematum antecedere solet graueolentia oris, putridusque illius & urinae halitus. Fieri quoque per saepe solet, ut ructus prorumpant foetidi, putridum redolentes, vel vomitus oriantur putridi, aeruginosi, liuidi, purulenti, nigri; vel ut faeces alii secedant intolerabilem, atque cadauerosum foetorem spargentes, vel cum atro sanguine permistae, virides, liuidae, nigraeque sint. Idem quoque demonstrabunt nigredo linguae & venularum oculi, nec non odor totius corporis abominabilis, qualem obseruauit НУХНАМ in tractatu de febris in muliere febre putrida laborante, quae quadraginta prius, quam ex vita excedebat, horis, detestandum edebat foetorem. Quae signa per omnia certitudine praeuertuntur ab illo, quod desumitur ex natura sanguinis ex corpore emissi. Quando enim ille ita comparatus est, qualem iam describamus; certius nihil erui poterit. Quodsi nimirum vena aegrorum, quos iam febris maligna corripuit, pertundatur; sanguis exit floridus, qui tamen non ad instar sanguinis sani post aliquod tempus rubram, grauioremque suam partem ad fundum ponit, supernatante leuiori: sed iste sanguis massam constituit vniformem, fere coagulata, nullam separationem producentem, obscuri, liuidique coloris. Quam constitutionem quidem per aliquod tempus retinet, mox tamen in citam absorbitur putredinem. Quando autem iam ingrauescente morbo, vel in statu ipsius febris sanguinem elicimus; apparebit, eundem iam sub ipsa emissionem putridum spirare odorem, suaeque consistentia priuatum esse, mox quoque omnem perdere colorem, & in obscuram, flauam, putridamque abire saniem. НУХНАМVS quoque in quibusdam febris putridis sanguinis globulos ita dissolutos inuenit, ut colorem eis proprium prorsus in flauum mutauerint. In quibus morbis simul notauit urinam maxime obscuram & nigricantem cum sedimento liuido, vel ad instar sedimenti ex potu Caffee nigro. Quae igitur phaenomena, si in sanguine aegri febre continua decumbentis occurrant, certissimum nobis signum praebent, ex quo malignitatem febris demonstrare possimus. Superuacaneum certe foret longa demum syllogismorum serie euincere, omnia

24 *Dissertatio inauguralis medica de praecipuis signis malignitatis &c.*

omnia in §. hoc recensita signa effectus esse putridorum, cum sensibus adeo comprehendi possit putridum. Erunt igitur signa illa certa, & quidem certissima omnium ad cognoscendam malignitatem.

Optandum esset, ut exhibita in hoc §. signa mox in initio morbi semper in conspectum prodirent, cum sero nimis plerumque procedant. Quod autem signa ex sanguine in §. hoc desumpta attingit; non inutile, uti arbitror, foret, eo tempore, quo malignae febres grassantur, quae in initio naturam suam dissimulare solent, mox in initio morbi sanguinem ex vena emissum non solum sollicitate contemplari, sed & diuersa cum illo instituere tentamina. Nullus enim dubito, ex conuenientia tentaminum, ratiociniisque inde petitis certi quid de natura illius atque morbi eruendum, malignitatemque iam in initio morbi cognoscendam esse.

§. XIX.

Quid ex omnibus hisce consequatur.

Perpauca quidem tantummodo in Dissertatione nostra exhibuimus malignitatis signa; sufficient tamen ad omnem febrem malignam cognoscendam. Nullam enim ex hoc ordine deprehendes febrem, in qua non vnum vel alterum in antecedentibus recensitorum signorum adsit. Nequaquam inficias ire contendo, dari alia adhuc signa certa malignitatis; sed persuasum habeo, certissima a nobis exposita esse. Sic nullum dubium est, quin deliria, vigiliae, diarrhoeae, conuulsiones aliaque plura symptomata effectus putridi sint in febribus malignis; sed quis audebit probare, illa, quando febris tantummodo continua adest, nullumque aliud malignitatis signum, certo indicare malignitatem? cum a plurimis aliis causis oriri possint, quam miasmine putrido. Hinc ea tantummodo exhibuimus signa, quorum singulorum certissima sit fides. Cui vero non sufficiet vnum eorum, ille plura simul adhibeat; rarissime enim fit, ut vnicum tantummodo eorum adsit. Nulli vero dubitamus, ex omnibus hisce, quae in Dissertatione nostra exposuimus, tandem concludi posse, dari modum, quo ope ratiocinii ex certis & indubitatis principiis petiti, in omni casu febrem malignam cognoscere possimus. Hinc non audiendi erunt illi, qui strenuo in hac opinione persistunt, dari febres malignas, quae ante interitum aegri plane cognosci nequeant. Hi enim fere erunt, qui vim certissimorum ratiociniorum percipere nequeunt, nihilque credunt, quod non manu contrectare, vel pedibus calcare possunt. Sufficiat mihi cordatori scripsisse lectori.

T A N T V M.

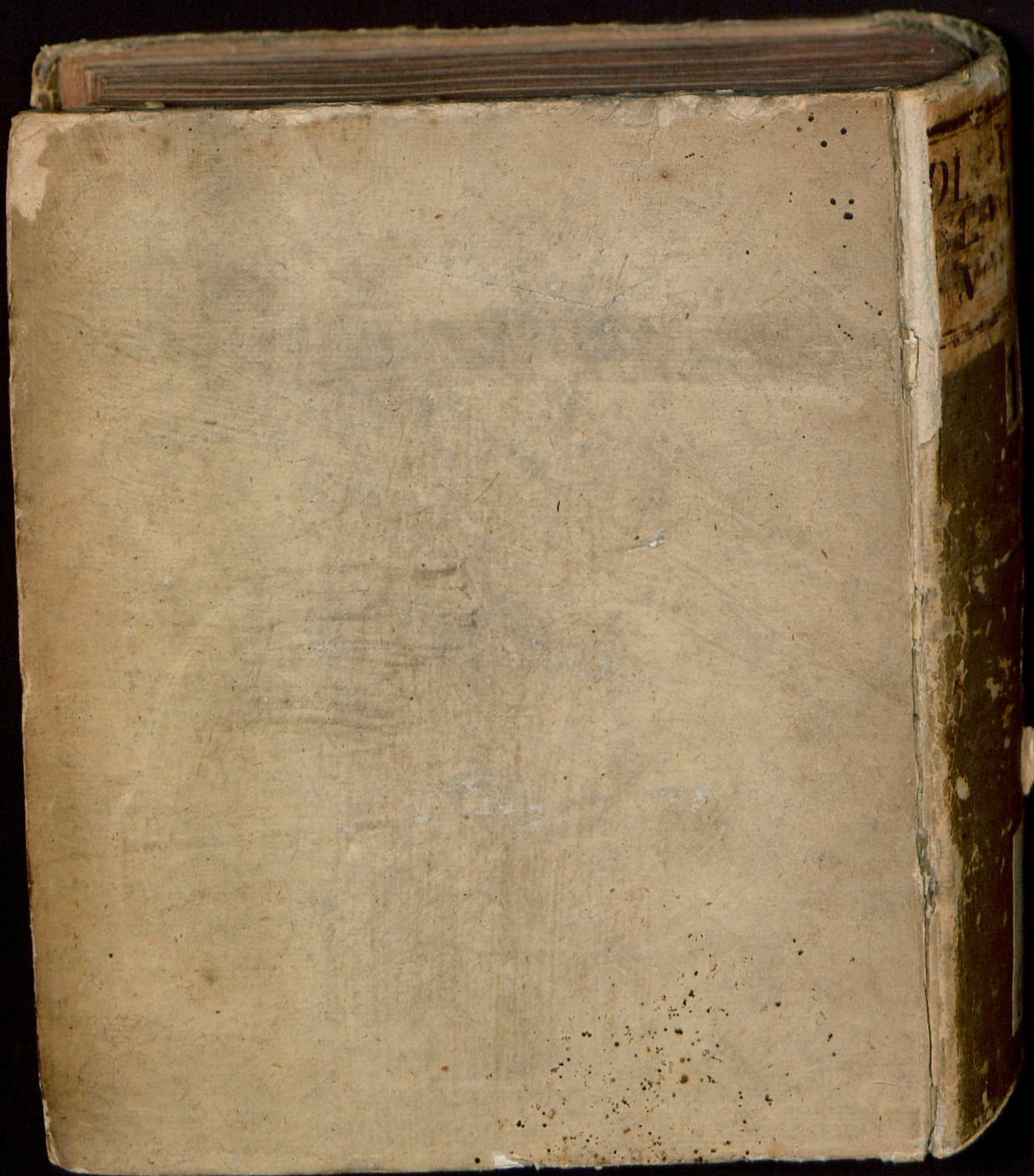
01 A 6530

ULB Halle 3
002 928 71X

W18lect 72

25.

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA

DE

PRÆCIPVIS SIGNIS
LIGNITATIS
IN FEBRIBVS

CONSENTIENTE

ORATORIA FACULTATE MEDICA

IN REGIA FRIDERICIANA

GRADV DOCTORIS

MORE MAIORVM CONSEQVENDO

DIE XX. SEPTEMBR. MDCCCLXIV.

H. L. Q. S.

PVBlice DISPVTABIT

A VCTOR

JANNES HENRICVS SEYLER,

HEILBRONNA SVEVVS.

HALAE MAGDEBVRGICAE, LITTERIS BEYERIANIS.

